

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Spor Ve Farklı Değişkenlere Göre Teknoloji Bağımlılık Düzeylerinin Kariyer Kararları Üzerine Etkilerinin İncelenmesi (Bayburt Üniversitesi Örneği)¹

Yusuf Kaygusuz²

İnci Seçkin Ağırbaş³

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları ile kariyer kararları üzerine spor ve çeşitli demografik değişkenlerin etkisini belirlemektir.

Materyal ve Metod: 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde, Bayburt Üniversitesinden 426 meslek yüksekokulu öğrencisine genel tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmada, araştırma ekibi tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi formu”na ek olarak, Güçlü (2015) tarafından geliştirilen “Teknoloji Bağımlılık Ölçeği”, Yusupu (2015) tarafından geliştirilen “Kariyer Kararı Ölçeği” kullanıldı. Ölçek değerleri SPSS 26.0 for Windows paket programı ile incelendi. İlgili ön testler neticesinde, bağımsız değişkenin kategori sayısına bağlı olarak ikili gruplarda Independent Student T testi, çoklu gruplarda ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Posthoc testlerinden LSD testi kullanıldı. Sonuçlar .05 anlamlılık düzeyinde yorumlandı.

Bulgular: Kariyer Kararı ölçeğinde; kadınların Bilinçli Karar Verme alt boyut puanının yüksek olduğu, erkeklerin ise Bilinçsiz karar verme ve

1 *Bu Çalışma İnci Seçkin Ağırbaş'ın Akademik Danışmanlığında, Tübitak 2209-A 2022 1t. Dönem Projeleri Kapsamında “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılık Düzeylerinin Kariyer Kararları Üzerine Etkilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Bayburt Üniversitesi Örneği)” Adıyla Projelendirilmiştir.*

2 Bayburt Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Bayburt, Türkiye, ORCID: 0009-0007-4850-5760

3 Dr. Öğr. Üyesi. Artvin Çoruh Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, ORCID: 0000-0001-5899-013X, inciagirbas@artvin.edu.tr

Çevresel etkenler alt boyut puanlarının yüksek olduğu, öğrencilerin aile gelir düzeyi düştükçe Bilinçsiz Karar Verme ve Çevresel Etkenler alt boyut puanlarının arttığı, öğrencilerin baba eğitim düzeyi arttıkça Bilinçli Karar Verme alt boyut puanlarının azaldığı görülmektedir. Kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında anne eğitim düzeyinin, öğrencilerin düzenli spor yapma durumlarının, spor yapma sürelerinin, spor yapma amaçlarının etkili bir faktör olmadığı görülmektedir. Teknoloji Bağımlılığı ölçeğinde; erkeklerin işlevsellikte bozulma alt boyutu puanlarının yüksek olduğu, Teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında, öğrencilerin aile gelir düzeyinin, anne eğitim düzeyinin, baba eğitim düzeyinin, düzenli spor yapma durumlarının, spor yapma sürelerinin, spor yapma amaçlarının etkili bir faktör olmadığı; öğrencilerin Teknoloji bağımlılık düzeyleri arttıkça kariyer karar düzeylerinin olumsuz etkilendiği sonuçlarına ulaşıldı.

GİRİŞ

Teknolojik gelişmeler insanlık tarihinden itibaren her dönemde hayata yön vermiştir. Kimi düşünürler teknolojinin varlığının insanların hayatlarını kolaylaştırdığından, faydalı olduğundan bahsederken kimi düşünürler ise daha karamsar, olumsuz bir bakış açısı sergilemiş ve özellikle kitle iletişim teknolojileri nezdinde insanlar üzerinde bir baskı kurduğu, manipülasyon yarattığı, insanların onların önünde secde ettiği eleştirisini getirmiştir (Oğuz ve ark., 2019). Literatür incelendiğinde teknoloji bağımlılığı kavramının sosyal medya bağımlılığı, internet bağımlılığı, oyun bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı gibi farklı şekillerde adlandırıldığı görülmektedir (Ertemel ve Aydın, 2018). Teknoloji bağımlılığı, davranışsal bir bağımlılık türüdür (Griffiths, 2000). Teknoloji bağımlılığının gelişim sorunları, duruş bozuklukları, kişilik bozukluklar, göz kuruması, baş ağrısı, saldırgan tutum geliştirme, çabuk sıkılma, gerçeklerden kaçma isteği, artan kaygı düzeyi, öğrenme bozuklukları, düşük akademik başarı gibi bir takım olumsuz etkileri vardır (Jackson, vd., 2011).

Kariyer, mesleği icra ederken yaşanan tüm deneyimleri de ve mesleki ilerlemeyi içeren bir kavramdır (Aytaç, 2005). Kariyer kararı bakımından özellikle üniversite yılları, öğrencilerin gelecekteki kariyerlerine ilişkin önemli kararları aldıkları kritik bir dönemdir. Bu dönemde kariyere ilişkin alınan kararları öğrencilerin mesleki geleceğini, psikolojik ve fiziksel iyilik halini, sosyal kabulünü dolayısıyla genel yaşam kalitesini etkilemektedir (akt. Büyükgöze ve Kavas, 2012). Üniversite eğitimi kariyer kararı konusunda önemli bir basamak olmasının yanı sıra eğitim süreçleri kariyer kararlarını etkileyebilir ya da değiştirebilir. Bazı araştırmacılar mesleki gelişim görevlerini yeterince kazanamamanın bireyin kariyer kararını vermesini güçleştirdiğini ileri sürmüştürler (Crites, 1969; Luzzo, 1999). Meslek seçimi aşamasında

kararsızlık yaşayan öğrencileri tespit ederek bu öğrencilerin kararsızlıkla başa çıkmalarına yardımcı olmak hem mutlu bir nesil yetiştirmek hem de iş verimi açısından önemlidir. Bu nedenle eğitimin temel amaçlarından biri de öğrencilere kendi özelliklerine uygun mesleki karar vermelerine yardımcı olmaktır (Çakır, 2004).

Kariyer kararlarının alınması süreci kendi içerisinde pek çok boyutu içeren kapsamlı bir süreçtir: Karar vermek zorunda olan bir birey vardır, içlerinden seçim yapılacak bir dizi alternatif vardır ve farklı alternatiflerin kıyaslanmasında ya da değerlendirilmesinde dikkate alınan birçok özellik ya da boyut vardır. Bu karakteristiklere ek olarak, kariyer kararları ayrıca belirli kendine özgü özelliklere sahiptir. Bu özelliklerden birincisi, potansiyel alternatiflerin sayısı oldukça fazladır İkincisi, her bir alternatife ilişkin olarak elde edilebilecek geniş kapsamlı bir enformasyon kümesi vardır. Üçüncüsü, meslekleri ve bireylerin tercihlerini ayrıntılı ve anlamlı bir biçimde ve yeterince karakterize edebilmek için bir dizi boyuta gerek vardır. Dördüncüsü hem bireyin karakteristikleri hem de gelecekteki kariyer alternatiflerinin doğası bakımından belirsizlik önemli bir role sahiptir (Gati, Krausz ve Osipow, 1996).

Ülkemizde Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları ve kariyer kararlarına yönelik çalışmalara literatürde rastlanmamaktadır. Bu bağlamda çalışmamız, Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları ile birlikte aynı zamanda kariyer kararları üzerine çeşitli demografik değişkenlerin etkisini ortaya çıkaran ilk araştırma olmaktadır. Araştırmada aşağıdaki problem durumları ele alınarak teknoloji bağımlılığı durumları ve kariyer kararları çok yönlü incelenmiştir.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modellerinden genel tarama modelinde gerçekleştirildi. Eleman sayısının çok olduğu evrende ve bu evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile ondan alınacak bir grup ya da örneklem üzerinden yapılan tarama düzenlemeleridir. Genel tarama modelleri ile tekil ya da ilişkisel taramalar yapıldı (Karasar, 1984; Creswell, 2013).

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde, Bayburt Üniversitesinde yer alan Meslek Yüksekokullarının, çeşitli bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri toplama sürecinin, akademik takvimde ara tatile denk gelmesi ve bahar dönemi başlangıcında Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem sonrası eğitim öğretim sürecinin online ortamda sürdürülmesi nedeniyle yüz yüze toplanması planlanan veriler elektronik ortamda toplandı. Araştırmada verileri toplamak üzere aşağıda yer alan ölçekler kullanıldı.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi toplama formu katılımcılar hakkında sosyo-demografik bilgiler elde etmek için kullanıldı. Bu formda katılımcıların cinsiyet, yaş, maddi gelir, sınıf düzeyi, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, spor yapma durumu, spor yapma süresi ve spor yapma amacına yönelik değişkenler bulunmaktadır.

Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği: Çalışmada kullanılan “Teknoloji Bağımlılık Ölçeği” Güçlü (2015) tarafından geliştirilmiş olup, beşli likert tipindedir. Likert tipindeki derecelmeler; “Hiçbir zaman”, “Nadiren”, “Bazen”, “Sıklıkla”, “Her zaman” şeklindedir. Ölçek maddeleri 1’den 5’e doğru puanlandırılmış olup, “Her zaman” derecesine 5 puan karşılık gelirken, “Hiçbir zaman” derecesine 1 puan karşılık gelmektedir. Madde puanları 1’den 5’e doğru arttıkça bağımlılık düzeyi de artmaktadır. Ölçeğin “Yoksunluk”, “Kontrol Güçlüğü”, “İşlevsellikte Bozulma” ve “Sosyal Dışlanmışlık” olmak üzere dört alt boyutu vardır.

Kariyer Kararı Ölçeği: Çalışmada kullanılan “Kariyer Kararı Ölçeği” Yusupu (2015) tarafından geliştirilmiş olup, beşli likert tipindedir. Ölçek maddeleri 1’den 5’e doğru puanlandırılmış olup, 1. bana hiç uygun değil; 2. bana pek uygun değil; 3. bana biraz uygun; 4. bana çoğunlukla uygun ve 5. bana tamamen uygun şeklindedir. Ölçeğin “Bilinçli Kariyer Kararı”, “Bilinçsiz Kariyer Kararı” ve “Çevresel Etkenler” olmak üzere üç alt boyutu vardır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı ve Kariyer Kararı ölçek değerleri SPSS 26.0 for Windows paket programı ile incelendi. Tanımlayıcı istatistikler ve normallik analizleri basıklık çarpıklık değerlerine göre yapıldıktan sonra dağılımın değerlerinin ± 1.5 aralığında olduğu ve bu açıdan normal bir dağılıma sahip olduğu tespit edildi (Tablo 2). George (2011) ile Tabachnick ve Fidell (2015)’in belirttiği sınırlar içerisinde (1.5 ile +1.5; -2.0 ile +2.0) yer alması normal dağılım için kabul edilebilir bir durumdur. Bağımsız değişkenin kategori sayısına bağlı olarak ikili gruplarda Independent Student T testi, çoklu gruplarda

ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Posthoc testlerinden LSD testi kullanıldı (Alpar, 2001). Sonuçlar .05 anlamlılık düzeyinde yorumlandı.

BULGULAR

Tablo 1. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin demografik değişkenlerine ilişkin bilgiler

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	271	63,6
	Erkek	155	36,4
Yaş	18-19 Yaş	97	22,8
	20-21 Yaş	218	51,2
	22-23 Yaş	77	18,1
	24-25 Yaş	18	4,2
	26 Yaş ve üzeri	16	3,8
	Sınıf	1. Sınıf	223
	2. Sınıf	203	47,7
Aile Gelir Düzeyi	Bir asgari ücrete kadar	326	76,5
	İki asgari ücrete kadar	78	18,3
	Üç asgari ücret ve üzeri	22	5,2
Anne Eğitim Düzeyi	İlköğretim	283	66,4
	Ortaöğretim	122	28,6
	Üniversite	21	4,9
Baba Eğitim Düzeyi	İlköğretim	196	46,0
	Ortaöğretim	190	44,6
	Üniversite	40	9,4
Düzenli Spor Yapma Durumu	Evet	206	48,4
	Hayır	220	51,6
Haftalık Spor Yapma Süresi	1 Saat	106	51,5
	2-4 Saat	70	34,0
	5 Saat ve üzeri	30	14,5
Spor Yapma Amacı	Sağlık	150	72,8
	Eğlence	40	19,4
	Sosyal Çevre	12	5,9
	Maddi Kazanç	4	1,9
Toplam		426	100

Tablo 1 de; Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin 155 ünün erkek, 271 unun kadın olduğu; Yaş değişkenine göre 18-19 yaş 97, 20-21 yaş 218, 22-23 yaş 77, 24-25 yaş ve üzeri 16 kişi olduğu; Aile Geliri değişkenine göre bir asgari ücrete kadar 326 kişi, iki asgari ücrete kadar 78 kişi, üç asgari ücret ve üzeri 22 kişi olduğu; eğitim görülen sınıf düzeyine göre; 1. Sınıfın 223 kişi, 2. Sınıfın 203 kişi, olduğu görülmektedir. Anne eğitim düzeyine göre ilköğretim düzeyinde 283 kişi, ortaöğretim düzeyinde 122 kişi, üniversite düzeyinde 21 kişi olduğu görülmektedir. Baba eğitim düzeyine göre ilköğretim düzeyinde 196 kişi, ortaöğretim düzeyinde 190 kişi, üniversite

düzeyinde 40 kişi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Düzenli spor yapma durumuna göre 206 kişi evet, 220 kişi hayır olduğu görülmüştür. Öğrencilerin Haftalık spor yapma süresine göre 1 saat spor yapan 106 kişi, 2-4 saat spor yapan 70 kişi, 5 saat ve üzeri spor yapan 30 kişi görülmektedir. Öğrencilerin Spor yapma amacına göre Sağlık için 150 kişi, Eğlence için 40 kişi, Sosyal çevre için 12 kişi, maddi kazanç için 4 kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait tanımlayıcı istatistik, güvenilirlik ve normallik analizi sonuçları

Ölçek Boyutları	Tanımlayıcı İstatistik					Güvenirlilik		
	N	Min.	Max.	X	Ss	Analizi	Normallik Analizi	
						Cronbach's Alfa	Skewness	Kurtosis
Bilinçli Karar								
Verme	426	13	65	52,59	9,82	,910	-,925	1,110
Bilinçsiz Karar								
Verme	426	13	65	35,92	11,13	,832	,076	-,294
Verme								
Çevresel								
Etkenler	426	6	30	14,08	4,97	,698	,571	,183
Yoksunluk	426	10	50	27,80	8,90	,869	,234	-,351
Kontrol								
Güçlüğü	426	9	45	21,92	7,84	,851	,480	-,068
İşlevsellikte								
Verme	426	5	25	10,60	4,98	,880	,725	-,206
Bozulma								
Sosyal								
Dışlanmışlık	426	7	35	14,72	6,43	,862	,892	,340

Tablo 2 incelendiğinde kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı düzeyleri toplam puanlarının normallik dağılım durumlarına bakıldığında, Tabaschnick ve Fidell (2013) “Ölçeklerde çarpıklık ve basıklık katsayılarının (-1,5, +1,5) değer aralığında olması durumunda, verilerin normal dağılım sergileyeceğini” belirtmektedir. Bu bağlamda çalışmamızda ortaya çıkan verilerin basıklık ve çarpıklık değerlerinin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Ayrıca araştırmanın güvenilirliğinin yüksek olduğu görüldü.

Tablo 3. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Cinsiyet		n	X	Ss	t	p
		Kadın	Erkek					
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar Verme	Kadın	271	53,9557	8,66228	3,852	,000*	
		Erkek	155	50,2065	11,20975			
		Kadın	271	35,0849	11,34787			
	Bilinçsiz Karar Verme	Erkek	155	37,3806	10,62848	-2,055	,040*	
		Kadın	271	13,4871	4,94702			
		Çevresel Etkenler	Erkek	155	15,1290			4,87201
Kadın	271	27,8413	9,16842					
Teknoloji Bağımlılığı	Yoksunluk	Erkek	155	27,7419	8,45680	,111	,912	
		Kadın	271	21,6937	8,14716			
	Kontrol Güçlüğü	Erkek	155	22,3290	7,28199	-,804	,422	
		Kadın	271	10,2288	4,90873			
	İşlevsellikte Bozulma	Erkek	155	11,2516	5,05630	-2,047	,041*	
		Kadın	271	14,3173	6,33529			
Sosyal Dışlanmışlık		Erkek	155	15,4258	6,55640			-1,715
Kadın	271	14,3173	6,33529					

* $p < .05$

Tablo 3'de öğrencilerin cinsiyetlerine göre kariyer kararı ölçeğinde Bilinçli Karar Verme, Bilinçsiz Karar Verme, Çevresel Etkenler alt boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu; teknoloji bağımlılığı ölçeğinde, Yoksunluk, Kontrol Güçlüğü, Sosyal Dışlanmışlık alt boyutlarında anlamlı fark bulunmazken, işlevsellikte bozulma alt boyutunda anlamlı fark olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşlarına göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Yaş	n	X	Ss	F	p	LSD
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar Verme	18-19 Yaş	97	51,6289	8,97139	1,564	,183	-
		20-21 Yaş	218	52,3716	9,68273			
		22-23 Yaş	77	54,1558	9,69680			
		24-25 Yaş	18	56,0000	8,52677			
		26 Yaş ve üzeri	16	50,0625	16,21303			
		18-19 Yaş	97	36,2268	11,03452			
	Bilinçsiz Karar Verme	20-21 Yaş	218	35,8349	10,77162	1,306	,267	-
		22-23 Yaş	77	37,3247	12,15193			
		24-25 Yaş	18	31,1111	11,57527			
		26 Yaş ve üzeri	16	33,8750	10,55699			
		18-19 Yaş (a)	97	14,1959	4,79505			
		20-21 Yaş (b)	218	13,7294	4,77756			
	Çevresel Etkenler	22-23 Yaş (c)	77	15,4805	5,63731	2,426	,047*	c>b*(.008)
		24-25 Yaş (d)	18	12,3889	3,71228			
26 Yaş ve üzeri (e)		16	13,4375	5,66826				
18-19 Yaş		97	28,4433	9,20820				
Teknoloji Bağımlılığı	Yoksunluk	20-21 Yaş	218	27,9220	8,33892	,589	,671	-
		22-23 Yaş	77	27,3377	9,69619			
		24-25 Yaş	18	27,4444	11,48002			
		26 Yaş ve üzeri	16	25,0000	7,78032			
		18-19 Yaş	97	22,4845	7,66501			
	Kontrol Güçlüğü	20-21 Yaş	218	21,9450	7,39016	1,769	,134	-
		22-23 Yaş	77	22,4156	8,81887			
		24-25 Yaş	18	20,7778	10,26448			
		26 Yaş ve üzeri	16	17,1875	5,78756			
		18-19 Yaş	97	10,8351	4,72952			
İşlevselliikte Bozulma	20-21 Yaş	218	10,5367	4,76460	,887	,472	-	
	22-23 Yaş	77	11,0909	5,61526				
	24-25 Yaş	18	9,2222	6,37602				
	26 Yaş ve üzeri	16	9,2500	4,44972				
	18-19 Yaş	97	14,8866	6,80514				
	20-21 Yaş	218	14,4450	5,98456				
Sosyal Dışlanmışlık	22-23 Yaş	77	15,7143	7,07080	,762	,550	-	
	24-25 Yaş	18	13,7778	7,59687				
	26 Yaş ve üzeri	16	13,7500	5,49545				

*p<.05

Tablo 4'de öğrencilerin yaş düzeylerine göre kariyer kararı ölçeğinde sadece Çevresel Etkenler alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu; teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında ise herhangi bir anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 5. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin sınıflarına göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Sınıf	n	X	Ss	t	p
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar Verme	1. Sınıf	223	53,0045	9,17620	,909	,364
		2. Sınıf	203	52,1379	10,48907		
	Bilinçsiz Karar Verme	1. Sınıf	223	35,2466	11,03423	-1,310	,191
		2. Sınıf	203	36,6601	11,22311		
Teknoloji	Çevresel Etkenler	1. Sınıf	223	13,6682	4,68246	-1,814	,070
		2. Sınıf	203	14,5419	5,25602		
	Yoksunluk	1. Sınıf	223	27,5695	8,79309	-,572	,568
		2. Sınıf	203	28,0640	9,04340		
Bağımlılığı İşlevsellikte Bozulma	Kontrol Güçlüğü	1. Sınıf	223	21,2332	7,78016	-1,914	,056
		2. Sınıf	203	22,6847	7,85570		
	Sosyal Dışlanmışlık	1. Sınıf	223	10,0942	4,75765	-2,211	,028*
		2. Sınıf	203	11,1576	5,17082		
		1. Sınıf	223	14,2018	6,30741	-1,750	,081
		2. Sınıf	203	15,2906	6,53242		

* $p < .05$

Tablo 5'te öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında herhangi bir anlamlı fark görülmezken; teknoloji bağımlılığı ölçeğinin işlevsellikte bozulma alt boyutunda anlamlı fark görülmektedir.

Tablo 6. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin aile gelir düzeylerine göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Aile Gelir Düzeyi	n	X	Ss	F	p	LSD	
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar Verme	Bir asgari ücrete kadar	326	52,4294	9,51046				
		İki asgari ücrete kadar	78	53,4103	9,86853	,343	,710	-	
		Üç asgari ücret ve üzeri	22	52,0909	13,86297				
	Bilinçsiz Karar Verme	Bir asgari ücrete kadar (a)	326	36,6135	11,11137				
		İki asgari ücrete kadar (b)	78	34,0897	10,87017	2,984	,052*	a>c (.048)	
		Üç asgari ücret ve üzeri (c)	22	32,1364	11,39881				
	Çevresel Etkenler	Bir asgari ücrete kadar (a)	326	14,4080	5,06048				
		İki asgari ücrete kadar (b)	78	13,2179	4,66445	3,219	,041*	a>c (.044)	
		Üç asgari ücret ve üzeri (c)	22	12,3636	4,21500				
	Teknoloji Bağımlılığı İşlevselliğinde Bozulma Sosyal Dışlanmışlık	Yoksunluk	Bir asgari ücrete kadar	326	27,7577	8,69162			
			İki asgari ücrete kadar	78	28,2308	9,52634	,183	,833	-
			Üç asgari ücret ve üzeri	22	27,0000	10,09950			
Kontrol		Bir asgari ücrete kadar	326	22,2362	7,91703				
		İki asgari ücrete kadar	78	21,1923	7,48515	1,327	,267	-	
		Üç asgari ücret ve üzeri	22	19,9091	7,80665				
Güçlüğü		Bir asgari ücrete kadar	326	10,8374	5,02008				
		İki asgari ücrete kadar	78	9,8974	4,74435	1,602	,203	-	
		Üç asgari ücret ve üzeri	22	9,5909	5,08648				
Sosyal Dışlanmışlık		Bir asgari ücrete kadar	326	14,9049	6,53089				
		İki asgari ücrete kadar	78	14,1410	6,09178	,571	,566	-	
		Üç asgari ücret ve üzeri	22	14,0455	6,21425				

* $p < .05$

Tablo 6'da öğrencilerin aile gelir düzeylerine göre kariyer kararı ölçeğinde Bilinçsiz Karar Verme ve Çevresel Etkenler alt boyutlarında anlamlı fark olduğu; teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında herhangi bir fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 7. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Anne Eğitim Düzeyi	n	X	Ss	F	p	
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar	İlköğretim	283	52,5583	9,40985			
		Ortaöğretim	122	52,9426	10,11365	,354	,702	
	Verme	Üniversite	21	51,0000	13,38282			
		İlköğretim	283	36,1484	10,98125			
	Bilinçsiz Karar	Ortaöğretim	122	35,0164	11,25511	,862	,423	
		Üniversite	21	38,0952	12,52559			
	Teknoloji Bağımlılığı	Çevresel Etkenler	İlköğretim	283	13,9364	4,72013		
			Ortaöğretim	122	14,0656	5,27545	2,016	,135
		Yoksunluk	Üniversite	21	16,1905	6,24195		
			İlköğretim	283	27,6431	8,52384		
Kontrol Güçlüğü		Ortaöğretim	122	28,1885	9,50192	,159	,853	
		Üniversite	21	27,7619	10,65788			
İşlevsellikte Bozulma		İlköğretim	283	21,8057	7,51082			
		Ortaöğretim	122	10,9180	5,14354	,372	,690	
Sosyal Dışlanmışlık		Üniversite	21	10,7143	6,24614			
		İlköğretim	283	14,6184	6,16981			
Dışlanmışlık	Ortaöğretim	122	14,8443	6,81396	,168	,845		
	Üniversite	21	15,3810	7,78124				

Tablo 7'de öğrencilerin anne eğitim düzeylerine göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerinin herhangi bir alt boyutunda anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 8. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Baba Eğitim Düzeyi	n	X	Ss	F	p	LSD	
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar	İlköğretim (a)	196	53,1429	9,20869			c<a*(.005)	
		Ortaöğretim (b)	190	52,9053	9,71997	4,108	,017*		c<b*(.008)
	Verme	Üniversite (c)	40	48,4000	12,21978				
		Bilinçsiz Karar	İlköğretim	196	36,7347	11,17878			
			Ortaöğretim	190	35,2263	11,31073	,971	,379	-
	Verme	Üniversite	40	35,2250	9,99612				
		İlköğretim	196	13,9337	4,84008				
	Çevresel	Etkenler	Ortaöğretim	190	14,0579	5,09194	,696	,499	-
			Üniversite	40	14,9500	5,12885			
	Teknoloji	Yoksunluk	İlköğretim	196	27,2755	8,79951			
Ortaöğretim			190	28,4000	8,93113	,783	,458	-	
Kontrol Güçlüğü		Üniversite	40	27,5750	9,35315				
		İlköğretim	196	21,4694	7,87362				
Bağımlılığı İşlevselliikte		Ortaöğretim	190	22,4842	7,95871	,872	,419	-	
		Üniversite	40	21,5000	7,08918				
Bozulma	Ortaöğretim	190	10,7105	5,15838	,095	,910	-		
	Üniversite	40	10,6250	4,09307					
Sosyal	İlköğretim	196	14,6224	6,67182					
	Dışlanmışlık	Ortaöğretim	190	14,7947	6,36583	,043	,958	-	
		Üniversite	40	14,8500	5,62754				

* $p < .05$

Tablo 8'de öğrencilerin baba eğitim düzeylerine göre kariyer kararı ölçeğinin bilinçli karar verme alt boyutunda anlamlı fark görülürken; teknoloji bağımlılığı ölçeğinin herhangi bir alt boyutunda anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 9. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin düzenli spor yapma durumlarına göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Düzenli Spor Yapma		X	Ss	t	p	
		Evet	Hayır					
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar Verme	Evet	206	53,4951	9,87322	1,843	,066	
		Hayır	220	51,7455	9,71929			
	Bilinçsiz Karar Verme	Evet	206	36,3107	11,16880	,700	,484	
		Hayır	220	35,5545	11,11426			
	Çevresel Etkenler	Yoksunluk	Evet	206	14,3107	5,09620	,907	,365
			Hayır	220	13,8727	4,86551		
Bağımlılık		Evet	206	27,2379	8,45168	-1,273	,204	
		Hayır	220	28,3364	9,29946			
Teknoloji	Kontrol Güçlüğü	Evet	206	21,3010	7,42091	-1,592	,112	
		Hayır	220	22,5091	8,18814			
	Bağımlılığı İşlevsellikte Bozulma	Evet	206	10,2816	4,60205	-1,281	,201	
		Hayır	220	10,9000	5,30521			
	Sosyal Dışlanmışlık	Evet	206	14,4029	5,98435	-,987	,324	
		Hayır	220	15,0182	6,82325			

Tablo 9'da öğrencilerin düzenli spor yapma durumlarına göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerinin herhangi bir alt boyutunda anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 10. Düzenli spor yapan meslek yüksekokulu öğrencilerinin haftalık spor yapma sürelerine göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Haftalık Spor Yapma Süresi	n	X	Ss	F	p	
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar	1 Saat	106	52,3774	10,57351			
		2-4 Saat	70	54,2000	8,16958	1,686	,188	
	Verme	5 Saat ve üzeri	30	55,8000	10,68805			
		1 Saat	106	36,3585	10,87696			
	Bilinçsiz Karar	2-4 Saat	70	35,9857	10,97625	,072	,931	
		5 Saat ve üzeri	30	36,9000	12,89039			
	Teknoloji Bağımlılığı	Çevresel Etkenler	1 Saat	106	14,4811	4,83486		
			2-4 Saat	70	14,0714	5,21792	,136	,873
		Yoksunluk	5 Saat ve üzeri	30	14,2667	5,82464		
			1 Saat	106	27,4245	8,37109		
Kontrol Güçlüğü		2-4 Saat	70	27,8857	8,11965	1,224	,296	
		5 Saat ve üzeri	30	25,0667	9,39895			
İşlevsellikte		1 Saat	106	21,6415	7,59096			
		2-4 Saat	70	21,3000	7,30366	,502	,606	
Bozulma		5 Saat ve üzeri	30	20,1000	7,19842			
		1 Saat	106	10,5000	4,42988			
Sosyal	2-4 Saat	70	10,3429	4,73313	,716	,490		
	5 Saat ve üzeri	30	9,3667	4,93044				
Dışlanmışlık	1 Saat	106	14,5472	5,92032				
	2-4 Saat	70	14,6571	6,36768	,601	,549		
		5 Saat ve üzeri	30	13,3000	5,31848			

Tablo 10'da düzenli spor yapan meslek yüksekokulu öğrencilerinin haftalık spor yapma sürelerine göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerinin herhangi bir alt boyutunda anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 11. Düzenli spor yapan meslek yüksekokulu öğrencilerinin spor yapma amaçlarına göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait değerlerinin karşılaştırılması

Ölçek	Boyut	Spor Yapma Amacı	n	X	Ss	F	p	
Kariyer Kararı	Bilinçli Karar Verme	Sağlık	150	54,3333	9,82509	1,722	,164	
		Eğlence	40	52,1250	9,89221			
		Sosyal Çevre	12	49,3333	8,66900			
	Bilinçsiz Karar Verme	Maddi Kazanç	4	48,2500	12,36595	1,406	,242	
		Sağlık	150	36,4400	11,46660			
		Eğlence	40	34,7000	10,30857			
	Çevresel Etkenler	Sosyal Çevre	12	36,6667	9,44201	1,138	,335	
		Maddi Kazanç	4	46,5000	10,53565			
		Sağlık	150	14,2933	5,21941			
	Teknoloji Bağımlılığı	Yoksunluk	Eğlence	40	13,7500	4,72717	,311	,817
			Sosyal Çevre	12	15,0000	3,16228		
			Maddi Kazanç	4	18,5000	8,06226		
Kontrol Güçlüğü		Sağlık	150	27,1533	8,77285	,421	,738	
		Eğlence	40	26,9250	7,50517			
		Sosyal Çevre	12	29,5000	8,85746			
İşlevsellikte		Maddi Kazanç	4	26,7500	4,03113	,772	,511	
		Sağlık	150	21,1267	7,73235			
		Eğlence	40	21,1500	6,27388			
Bozulma		Sosyal Çevre	12	23,3333	7,30297	1,992	,116	
		Maddi Kazanç	4	23,2500	7,93200			
		Sağlık	150	10,2733	4,58901			
Sosyal	Eğlence	40	9,9500	4,54578	1,992	,116		
	Sosyal Çevre	12	12,0000	4,61224				
	Maddi Kazanç	4	8,7500	6,18466				
Dışlanmışlık	Sağlık	150	14,4667	6,07743	1,992	,116		
	Eğlence	40	13,5500	5,26210				
	Sosyal Çevre	12	17,6667	6,77339				
		Maddi Kazanç	4	10,7500	3,77492			

Tablo 11'da düzenli spor yapan meslek yüksekokulu öğrencilerinin spor yapma amaçlarına göre kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerinin herhangi bir alt boyutunda anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 12. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer kararları ve teknoloji bağımlılık durumları ilişkisi

		Bilinçli Karar Verme	Bilinçsiz Karar Verme	Çevresel Etkenler
Yoksunluk	r	-,132*	,329*	,319*
	P	,006	,000	,000
Kontrol Güçlüğü	r	-,164*	,324*	,356*
	P	,001	,000	,000
İşlevsellikte Bozulma	r	-,284*	,320*	,392*
	P	,000	,000	,000
Sosyal Dışlanmışlık	r	-,227*	,355*	,415*
	P	,000	,000	,000

*p<.05

Tablo 12 incelendiğinde meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer kararlarından “bilinçli karar verme” alt boyutu ile tüm teknoloji bağımlılık alt boyutları arasında negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler görülürken, “bilinçsiz karar verme” ve “çevresel etkenler” alt boyutları ile tüm teknoloji bağımlılık alt boyutları arasında pozitif yönlü ve yine istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin teknoloji bağımlılıkları ile birlikte aynı zamanda kariyer kararları üzerine çeşitli demografik değişkenlerin etkisini ortaya çıkaran ve teknoloji bağımlılık düzeylerinin kariyer kararı üzerine etkilerini incelediğimiz bu çalışmada; kadınların erkeklere oranla Bilinçli Karar Verme düzeylerinin yüksek olduğu, erkeklerin ise Bilinçsiz karar verme ve Çevresel etkenler düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Bu çalışmaya paralel olarak Yusupu (2015) de çalışmasında kadınların bilinçli karar verme düzeylerinin erkeklerden anlamlı derecede yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bilinçli karar verme alt boyutu puanları, kadınların uyum yeteneklerinin daha yüksek olduğunu, ilgi alanlarını ve becerilerini daha iyi tanıdıklarını, geleceğine ve kariyerlerine daha umutlu baktıklarını, aynı zamanda kararlarından memnun olduklarını göstermektedir. Erkeklerin bilinçsiz karar verme düzeylerinin yüksek olması; kariyer konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, kararlarında aceleci davrandıklarını, kariyer uygunluk düzeylerinin düşük olduğunu göstermektedir. Dolayısı ile verdikleri kararlardan memnun olmadıkları söylenebilir. Erkeklerin çevresel etkenler alt boyutu puanlarının yüksek olması ise; onların istekleri ile yakınlarının isteklerinin uzlaşmadığını, seçtiği kariyer ile istediği kariyer arasında farklar olduğunu, bu nedenle de kariyer kararlarından memnun olmadıklarını göstermektedir (Tablo 3).

Teknoloji bağımlılığı ölçeğinde; Yoksunluk, Kontrol Güçlüğü, Sosyal Dışlanmışlık alt boyutlarında anlamlı ilişki bulunmazken, erkeklerin daha fazla işlevsellikte bozulma sorunu yaşadıkları görülmüştür. Bu durumun; erkeklerin aileleri ile geçirdikleri zamanı azaltmalarına buna bağlı olarak ailede problemler yaşamalarına, akademik başarılarının düşmesine, sosyal etkinliklere katılmalarının azalmasına, sorumluluklarını yerine getirmede sorun yaşamalarına neden olduğu söylenebilir (Tablo 3).

Araştırma sonuçlarımız öğrencilerin yaş düzeylerine göre kariyer kararı ölçeğinde sadece Çevresel Etkenler alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu; 22-23 yaş aralığındaki öğrencilerin çevresel etkenler alt boyut puanlarının 20-21 yaş ile 24-25 yaş aralığındaki öğrencilerden yüksek olduğu görülmektedir. Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında, yaşın etkili bir faktör olmadığı görülmektedir (Tablo 4).

Öğrencilerin kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında sınıf düzeyinin etkili bir faktör olmadığı görülürken; teknoloji bağımlılığı ölçeğinde 2. Sınıf öğrencilerinin 1. Sınıf öğrencilerinden daha fazla işlevsellikte bozulma sorunu yaşadıkları görülmektedir (Tablo 5). Bu durum 2. Sınıf öğrencilerinin; bilgisayar, tablet, telefon vb. cihazlarla daha fazla vakit geçirdiklerinden dolayı, sosyal hayattan uzaklaştıklarını, akademik başarılarının düştüğünü veya sorumluluklarını yerine getirmede daha fazla zorlandıklarını göstermektedir. Literatürü incelendiğinde Tatlısu ve Seçkin Ağırbaş (2022) çalışmalarında “Bilinçli Kariyer Kararı” alt boyutunda 1. Sınıfların diğer tüm sınıflardaki öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin aile gelir düzeylerine göre kariyer kararı ölçeğinde Bilinçsiz Karar Verme ve Çevresel Etkenler alt boyutlarında anlamlı fark olduğu; aile gelir düzeyi düştükçe Bilinçsiz Karar Verme ve Çevresel Etkenler alt boyut puanlarının da arttığı görülmektedir (Tablo 6). Aile gelir düzeyi düştükçe öğrenciler daha fazla kariyer kaygısı yaşamaktadır (Akbaş ve Okutan, 2020). Bu nedenle öğrenciler meslek seçimine yönelik çok fazla üzerinde düşünmeden, yeterli bilgiye sahip olmadan acele bir şekilde kariyer kararı vermiş olabilir. Dolayısıyla da verdikleri kararlardan memnun olmayabilirler. Öğrencilerin aile gelir düzeylerine göre Teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında herhangi bir fark olmadığı görülmüştür (Tablo 6). Öğrencilerin aile gelir düzeyine göre teknoloji bağımlılıklarında anlamlı fark olmamasının nedeni olarak; ailelerin gelir düzeyi düşük olsa bile çocuklarına teknolojiye erişim noktasında makul düzeyde imkanlar sağladıkları gösterilebilir (İlkin ve Korkmaz, 2019).

Bu araştırmada öğrencilerin kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerinin herhangi bir alt boyutunda anne eğitim düzeyinin etkili bir faktör olmadığı görülmüştür. Benzer bir şekilde Bulut ve Bacanlı (2022), yaptıkları araştırmada anne eğitim düzeyinin mesleki olgunluk düzeyleri üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını belirtmişlerdir. Tel Aydın ve İşci (2020), anne eğitim durumunun kariyer kararı verme yetkinliğinde herhangi bir etkisi olmadığını tespit etmiştir. Akbaş ve Okutan (2020) Lise öğrencilerine yönelik yaptıkları araştırmada anne eğitim düzeyinin meslek seçimleri üzerinde etkili bir faktör olmadığını tespit etmiştir. Aşık ve Akgül (2022), üniversite öğrencilerinin kariyer kararı verme yetkinliklerinde anne eğitim düzeyinin etkili bir faktör olmadığını belirtmiştir. Bu durumun aile içi iletişim, annenin kariyer süreci ile ilgili bilgilerinin günümüz koşullarından farklı olması veya bilgi sahibi olmamasından kaynaklanabileceğini belirtmiştir.

Öğrencilerin baba eğitim düzeylerine göre kariyer kararı ölçeğinde Bilinçsiz Karar Verme alt boyutunda anlamlı fark olduğu; baba eğitim düzeyi arttıkça Bilinçli Karar Verme alt boyut puanlarının azaldığı görülmektedir (Tablo 8). Tel Aydın ve İşci (2020), baba eğitim durumunun kariyer kararı verme yetkinliğinde herhangi bir etkisi olmadığını tespit etmiştir. Owen ve ark., (2012) yaptığı çalışmada eğitim düzeyi yüksek olan babaların çocuklarının prestijli meslekler seçtiğini ve bu seçimlerinden memnun olduklarını tespit etmişlerdir. Baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin yetenek ve ilgi alanlarını daha iyi tanınması, amaçlarının daha belirgin olması beklenir. Fakat bu araştırmada bu beklentiler desteklenmemektedir. Bu durum geleneksel aile yapısına bağlı olarak algılanan, otorite figürü olan babanın, eğitim düzeyi arttıkça beklentilerinin artması ve buna bağlı olarak da baskıcı davranmasından kaynaklı olabilir. Teknoloji bağımlılığı ölçeğinin herhangi bir alt boyutunda ise anlamlı fark olmadığı görülmüştür (Tablo 8).

Bu araştırmada öğrencilerin kariyer kararı ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerinin herhangi bir alt boyutunda düzenli spor yapma durumlarının, spor yapma sürelerinin ve spor yapma amaçlarının etkili değişkenler olmadığı görülmüştür (Tablo 9-11). Park ve ark., gençler üzerinde yaptıkları araştırmada spora katılım arttıkça teknoloji bağımlılık düzeylerinin de azaldığını tespit etmişlerdir. Teknoloji kötüye kullanılmaya başlandığında spor, ilk fedakârlık yapılan veya azaltılan aktivitelerden biridir (Dinç, 2015). Oysa ki Toto ve Strazzeri (2019) çalışmalarında teknolojik bağımlılıklara karşı sporun koruyucu bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Bu nedenle spor yapma durumu ve spor yapma süresi arttıkça teknoloji bağımlılık düzeyinde azalma beklenirken bu araştırmada beklenen durum gerçekleşmemektedir. Bu durum; teknolojinin kötüye kullanımının başlamasıyla birlikte uyku, sosyal

yaşam, yemek yeme, ders çalışma gibi farklı etkinliklerden vazgeçilmesiyle açıklanabilir.

Yapılan bu araştırmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer kararları ile teknoloji bağımlılıkları arasında anlamlı ilişkiler olduğu, teknoloji bağımlılık düzeyleri arttıkça kariyer karar düzeylerinin olumsuz etkilendiği tespit edildi (Tablo 12). Teknoloji bağımlılığının da diğer bağımlılık türlerinde olduğu gibi bireylerin sosyal yaşantılarını olumsuz etkilediği gerçeğinden hareketle, geleceklere yönelik planlama yapmalarının da önünde bir engel olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle teknolojik araçları ihtiyaca yönelik ve yeterli miktarlarda kullanma alışkanlıklarının kazandırılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerekliliği bu araştırma sonuçlarıyla ortaya çıkarılmıştır.

Bu araştırma sonucunda;

- ✓ Kariyer Kararı ölçeğinde; kadınların Bilinçli Karar Verme alt boyut puanının yüksek olduğu, erkeklerin ise Bilinçsiz karar verme ve Çevresel etkenler alt boyut puanlarının yüksek olduğu,
- ✓ Teknoloji Bağımlılığı ölçeğinde; erkeklerin işlevsellikte bozulma alt boyutu puanlarının yüksek olduğu,
- ✓ Kariyer kararı ölçeğinde; 22-23 yaş aralığındaki öğrencilerin çevresel etkenler alt boyut puanlarının 20-21 yaş ile 24-25 yaş aralığındaki öğrencilerden yüksek olduğu,
- ✓ Teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında, yaşın etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında sınıf düzeyinin etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Teknoloji bağımlılığı ölçeğinde 2. Sınıf öğrencilerinin işlevsellikte bozulma alt boyut puanlarının yüksek olduğu,
- ✓ Kariyer kararı ölçeğinde; öğrencilerin aile gelir düzeyi düştükçe Bilinçsiz Karar Verme ve Çevresel Etkenler alt boyut puanlarının arttığı,
- ✓ Teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında, öğrencilerin aile gelir düzeyinin etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında anne eğitim düzeyinin etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Teknoloji bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında anne eğitim düzeyinin etkili bir faktör olmadığı,

- ✓ Kariyer kararı ölçeğinde; öğrencilerin baba eğitim düzeyi arttıkça Bilinçli Karar Verme alt boyut puanlarının azaldığı,
- ✓ Teknoloji Bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında; baba eğitim düzeyinin etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında; öğrencilerin düzenli sporyapma durumlarının etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Teknoloji Bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında düzenli spor yapma durumlarının etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında; öğrencilerin spor yapma sürelerinin etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Teknoloji Bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında; öğrencilerin spor yapma sürelerinin etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Kariyer kararı ölçeğinin alt boyutlarında; öğrencilerin spor yapma amaçlarının etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Teknoloji Bağımlılığı ölçeğinin alt boyutlarında; öğrencilerin spor yapma amaçlarının etkili bir faktör olmadığı,
- ✓ Öğrencilerin Teknoloji bağımlılık düzeyleri arttıkça kariyer karar düzeylerinin olumsuz etkilendiği sonuçlarına ulaşıldı.

Kaynaklar

- Akbaş, M. G., & Okutan, E. (2020). Lise öğrencilerinin kariyer kaygısına yönelik alan araştırması: Antalya ili örneği. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 8(20), 158-187.
- Akkoç, F. F. (2009). Lise Öğrencilerinin Kariyer Düşüncelerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı Eğitim Bilimleri Bölümü, İzmir.
- Alpar, R. (2001). Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- Aşık, G. & Akgül, H. (2022). Üniversite öğrencilerinin kariyer stresleri, kariyer kararında ailenin etkisi ve kariyer kararı verme yetkinlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 192-212.
- Aytaç, S. (2005). Çalışma Yaşamında Kariyer, 4 Nokta Matbaacılık. İstanbul
- Bulut, B., & Bacanlı, F. (2022). Mesleki Olgunluğun Yordayıcıları Olarak Aile Etkisi, Yaşam Yönelimi ve Kariyer Kararı Verme Durumu. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 239-256.
- Büyükgöze-Kavas, A. (2012). Kariyer Karar Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal*, 4(38).
- Creswell, J. W. (2013). Araştırma Deseni. (Çeviren: Demir, SB.). Eğiten Kitap. Ankara.
- Crites, J. O. (1969). Vocational psychology the study of vocational behavior and dev. McGraw-Hill.
- Çakır, M. A. (2004). Mesleki karar envanterinin geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 1-14.
- Dinç, M. (2015). Teknoloji bağımlılığı ve gençlik. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 31-65.
- Ertemel, A.V. & Aydın, G. (2018). Dijital Ekonomide Teknoloji Bağımlılığı ve Çözüm Önerileri. *Addicta: The Turkish Journal On Addictions*, 5 (4), 665-690.
- Gati, I., Krausz, M., & Osipow, S. H. (1996). A taxonomy of difficulties in career decision making. *Journal of Counseling Psychology*, 43(4), 510.
- Griffiths, M. (2000). Does Internet and Computer "Addiction" Exist? Some Case Study Evidence. *Cyberpsychology & Behavior*, 3(2), 211-218.
- Güçlü, G. (2015). Yaşam boyu öğrenme argümanı olarak teknoloji bağımlılığı ve yaşama yansımaları, Yüksek lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eği-

- tim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Sivas. (Ulusal Tez Merkezinden alınmıştır. Tez No: 407639).
- İlkin, A., & Korkmaz, Ö. (2019). Muhtaç Aile Çocuklarının Teknoloji Kullanımı, İnternet Bağımlılığı ve Medya-Televizyon Okuryazarlığının İncelenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education*, 38(2).
- Jackson, L. A., von Eye, A., Fitzgerald, H. E., Witt, E. A. & Zhao Y. (2011). Internet Use, Videogame Playing and Cell Phone Use as Predictors of Children's Body Mass Index (BMI), Body Weight, Academic Performance, and Social And Overall Self- Esteem, *Computers in Human Behavior*, 27(1), 599-604.
- Karasar, N. (1984). *Bilimsel Araştırma Metodu*. Ankara: Hacetepe Taş Kitapçılık, 1754- 1755.
- Luzzo, D. A. (1999). Identifying the career decision-making needs of nontraditional college students. *Journal of Counseling & Development*, 77(2), 135-140.
- Oğuz, E., Ulutaş, A., Nisan, F., Görgen, A. N., & Cumurcu, H. B. (2019). Üniversite öğrencilerinde teknoloji ve internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 9(2), 167-182.
- Owen, F., Kepir, D. D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., & Yılmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 135-151.
- Tatlısu, B. & Ağırbaş, İ. S. (2022). Üniversite öğrencilerinde spor ve farklı değişkenlerin başarı yönelimleri ve kariyer kararlarına etkisi. *Multidisipliner Yaklaşımla Spor Bilimlerinde Bilimsel Araştırmalar*. (ed: Türker, Ü. Temur, H.B.) Akademisyen Kitabevi. Ankara
- Tel Aydın, H., & İşci, N. (2020). Sağlık Bilimleri Bölümlerinde Okuyan Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Kariyer Kararı Verme Yetkinliğinin Belirlenmesi. *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, 12(2).
- Toto, G. A. & Strazzeri, İ. (2019). Ort and physical education as prevention against Yusupu, R. (2015). *Üniversite öğrencilerinde kariyer kararları ile mükemmeliyetçilik, öğrenme motivasyonu ve akademik başarı arasındaki ilişkiler*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, İzmir. (Ulusal Tez Merkezinden alınmıştır. Tez No: 395245).